

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 932/23

בג"ץ 933/23

לפני :
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט ע' גרוסקופף

העותר : פלוני

נ ג ד

המשיבים בבג"ץ 932/23 : 1. בית הדין הרבני האזורי בבאר שבע
2. פלונית

המשיבים בבג"ץ 933/23 : 1. בית הדין הרבני הגדול בירושלים
2. פלונית

עתירה בעניין החלטת בית הדין הרבני האזורי בבאר-
שבע מיום 1.1.2023 בתיק 1307370/4 ועתירה כנגד בית
הדין הרבני הגדול

בשם העותר : בעצמו

בשם המשיב 1 בבג"ץ 932/23 :
בשם המשיב 1 בבג"ץ 933/23 : עו"ד יצחק שמואל רוזנטל

פסק-דין

השופט ע' גרוסקופף:

1. העותר, המייצג את עצמו, הגיש את שתי העתירות שלפנינו. העתירה בבג"ץ 932/23 מופנית נגד החלטת בית הדין הרבני האזורי בבאר-שבע (להלן: בית הדין האזורי) מיום 1.1.2023 למנות את בא-כוחה של המשיבה 2 ככונס נכסים לדירתם המשותפת שלה ושל העותר במסגרת הליכי פירוק שיתוף המתנהלים בין השניים (להלן: החלטת המינוי). העתירה בבג"ץ 933/23 מופנית נגד בית הדין הרבני הגדול, אשר לטענת העותר סירב לקלוט את הערעור שהגיש על החלטת המינוי.

דין העתירות להידחות על הסף.

2. את העתירה בבג"ץ 932/23 יש לדחות על הסף מן הטעם שלעותר עומד סעד חלופי, והוא ערעור לבית הדין הרבני הגדול על החלטת המינוי. כידוע, בית משפט זה אינו יושב כערכאת ערעור על החלטות של בתי הדין הרבניים האזוריים, ובעל דין המבקש להשיג על החלטות שניתנו על ידם נדרש לפנות לבית הדין הרבני הגדול, ולעשות זאת בהתאם לפרוצדורה המחייבת. כפי שהובהר בפסיקתו של בית משפט זה בעבר: "אין בית-משפט זה נוטל לעצמו סמכות של ערכאת ערעור על החלטות ופסקי-דין של בתי-דין רבניים אזוריים [...], וגם כאשר מצביע מתדיין על פגמים בהחלטה או בפסק הדין, מופנה המתדיין בראש ובראשונה אל ערכאת הערעור, שם יישמעו טרונותיו ויתוקנו הפגמים, אם תמצא בהם ערכאת הערעור ממש" (בג"ץ 7/83 ביארס נ' בית הדין הרבני האזורי חיפה, פ"ד לח(1) 673, 691 (1984); בג"ץ 7387/16 פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי בנתניה (8.12.2016)). כפי שעולה מתגובתו המקדמית של היועץ המשפטי לשיפוט הרבני, העותר אמנם הגיש ערעור על החלטת המינוי, אך במקום למצות את הליך הערעור הוא בחר לפנות לבית משפט זה. פשיטא, כי התנהלות זו לא תצלח. כבר מטעם זה דין עתירה זו להידחות על הסף.

3. אף את העתירה בבג"ץ 933/23 יש לדחות על הסף. בעתירה זו טען העותר כי "בית הדין הרבני הגדול מתעלם לחלוטין מפניות אב בגירושין – הערעור הוגש לאימייל של בית הדין הרבני הגדול ללא שום התייחסות או מענה". העותר צירף לעתירתו העתק של תכתובת דואר אלקטרוני ממנה עולה כי הוא שלח לבית הדין הרבני הגדול (להלן: בית הדין) את ערעורו על החלטת המינוי מספר פעמים במהלך חודש ינואר. לטענתו,

פניות אלה לא נענו. אולם, מתגובתו המקדמית של היועץ המשפטי לשיפוט הרבני עולה כי העותר תיאר את ההליכים המתנהלים בבתי הדין הרבניים באופן מגמתי וחלקי ביותר, וזוהי התרחשות הדברים המלאה:

- ביום 24.4.2022 הורה בית הדין האזורי על פינוי העותר מביתם של העותר והמשיבה 2. על החלטה זו הגיש העותר ערעור לבית הדין (להלן: הערעור), כאשר ביום 9.5.2022 הורה דיין בית הדין כי המשיבה 2 תגיש תגובה לערעור.
- לאחר מכן הגיש העותר בקשה לפסול את הדיין (להלן: בקשת הפסלות), ובהמשך לכך ניתנה החלטת בית הדין ביום 16.6.2022 במסגרתה הובהר כי לשם דיון בבקשת הפסלות על העותר לפתוח תיק פסלות ולשלם אגרה.
- העותר הגיש תגובה על החלטה זו אשר תוארה בהחלטת בית הדין מיום 28.7.2022 כמכילה "בעיקר דברי בלע כנגד אחד מחברי המותב". עוד נקבע כי על המערער להבהיר האם הוא מעוניין לפתוח תיק פסילה בהתאם לנהלים, או שהוא בוחר לוותר על בקשתו כך שניתן להמשיך לדון בערעור לגופו. עוד נקבע כי "ככל ולא תינתן תגובה עניינית לנאמר לעיל ביה"ד ישקול לסגור את התיק".
- העותר הגיש תגובה נוספת לבית הדין אשר בה, כפי שנקבע בהחלטת בית הדין מיום 30.8.2022, הוא המשיך "בדברי חציפות ובלע כנגד חברי ביה"ד הגדול ומזכירות בית הדין ואיננו משיב עניינית ומשפטית להחלטת ביה"ד [...]". כפי שהתברר, העותר אמנם הגיש בקשה לפתיחת תיק פסלות עוד ביום 11.5.2022, אך זאת שלא בהתאם לנהלים. נוכח התנהלות זו הורה בית הדין על דחיית בקשת הפסילה ועל המשך דיון בערעור לגופו. בית הדין התנה את הדיון בערעור בהפקדת ערובה בסך של 10,000 ש"ח להבטחת הוצאות המשיבה 2, ואף התרה בעותר כי אם ימשיך להשתמש בשפה בוטה המזכירות לא תקבל את המסמכים אותם הוא מגיש, וכן תישקל האפשרות להשית עליו הוצאות לטובת אוצר המדינה. העותר הגיש בקשה לבית הדין לביטול החיוב בהפקדת ערובה כתנאי לדיון בערעור. ביום 7.9.2022 נדחתה בקשה זו תוך שנקבע, בין היתר, כי בהחלטת המינוי הבהיר בית הדין האזורי כי העותר אינו משתף פעולה בהליכי המכירה של הבית וגורם נזקים גדולים למשיבה 2, ולפיכך יש צורך בערובה שנקבעה.
- לאחר שהעותר לא הפקיד את הערובה ובהמשך לתגובה בוטה נוספת שהגיש, הורה בית הדין בהחלטתו מיום 22.9.2022 על סגירת הליך הערעור. כמו כן נקבעו הדברים הבאים: "[...] בהיות והמערער בזבז זמן שיפוטי [י]קר לביה"ד כמצורף בהחלטותינו הרבות בתיק זה ובשאר תיקים – לכן ככל ובעתיד המערער יגיש בקשה בכל סעד שיהיה הן לפתיחת תיק והן לשאר בקשות על המערער

להפקיד דמי ערובה בקופת ביה"ד על סך של חמש מאות ₪ כדמי ערובה לכך שאין בבקשה או בהגשת הסעד עליו הוא מבקש בזכות זמן משפטי של ביה"ד".

ברור לפיכך שבית הדין אינו "מתעלם" מהעותר, כלשונו. זאת ועוד, כפי שהבהיר היועץ המשפטי לשיפוט הרבני בתגובתו, לעת הזו, "בפני העותר פתוחה הדרך להפקיד את דמי הערובה במזכירות בית הדין על מנת שיתקיים דיון בערעורו על החלטת המינוי".

4. למעלה מכך, מתיאור האירועים עולה תמונה מטרידה של עותר אשר משתמש בשפה בוטה ומשתלחת נגד הדיינים הדנים בעניינו, ומתעלם מהוראותיהם. אף במסגרת העתירה לבית משפט זה, הנפרסת על עמוד אחד בלבד, הוסיף העותר לטעון כי בית הדין נוהג ב"שחיתות חמורה", כי לא יתכן שבית הדין "יצפצף על האזרחים" וכי הדיינים "[עושים] כרצונם בניגוד לחוק". אין לקבל שימוש בשפה שכזו בעת פנייה לערכאות שיפוטיות, ובמיוחד כאשר זו משמשת לתיאורם של משרתי ציבור. זו אף אינה הפעם הראשונה שבית משפט זה מעיר לעותר על סגנונו המבזה. כך קבע השופט דוד מינץ בפסק דין שניתן בערעור שהגיש העותר על החלטתה של רשמת בית המשפט: "עיון בכתב הטענות של המערער הן בהליך זה והן בהליך אחר שהובא לפני היום למתן החלטה (ער"א 7981/22), מגלה כי סגנונו של המערער מבזה, משתלח ואינו מכבד את הערכאות השיפוטיות. לא ניתן לעבור על כך לסדר היום ולכן לו בשל כך דין הערעור להידחות" (ער"ג 7991/22 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול (27.11.2022)). מצער לראות כי העותר לא הפנים את לקחו, ולא שינה את דרכו.

5. תיאור האירועים לעיל אף מבהיר את הטעם שבהוראת בית הדין הרבני הגדול כי כל הגשה של כתב בי-דין שהעותר מבקש להביא בפניו תהא מותנית בהפקדת ערובה בסך של 500 ש"ח – העותר מגיש בקשות רבות, תוך שימוש בשפה פוגענית, ובמקביל אינו שומע להוראות שניתנות על ידי בתי הדין. החלטת בית הדין הרבני הגדול ניתנה בהתאם לסמכותו, ובית משפט זה אינו נוטה להתערב בהחלטות דיוניות מסוג זה אלא במקרים חריגים שעניינם אינו בא בגדרם (לדוגמה אחת מיני רבות, ראו בג"ץ 8613/22 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול, פס' 3 (18.1.2023)). בפני העותר פתוחה הדרך להפקיד את דמי הערובה במזכירות בית הדין על מנת שיתקיים דיון בערעורו על החלטת המינוי.

6. יצוין כי ביום 7.5.2023 הגיש העותר הודעה נוספת לבית משפט זה ובה טען כי ביום 3.4.2023 ניתנה החלטה של בית הדין האזורי לסגור את התיקים המתנהלים בפניו עקב חוסר פעילות. העותר הגיש בקשה לבית הדין האזורי ביום 21.4.2023 שלא לסגור את התיקים ולטענתו הדיינים התעלמו ממנה. העותר לא הבהיר מהם אותם תיקים שנסגרו ולא צירף מסמכים בעניין. ככל אופן, ככל שיש לעותר השגות על ההחלטה מיום 3.4.2023 הוא רשאי להגיש ערעור עליה לבית הדין הרבני הגדול (בכפוף לתשלום דמי הערובה הנדרשים לשם שמיעתו).

7. על כן, העתירות נדחות. בגין הוצאות הייעוץ המשפטי לשיפוט הרבני יישא העותר בהוצאות לטובת אוצר המדינה בסכום של 10,000 ש"ח.

ניתן היום, כ"ו בסיון התשפ"ג (15.6.2023).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט